

иб. 339. Да ли је той) (Чтò, онё?) Р. 27. Дали ще ся сбледе т'ва? (Сбудется ли это? иб. 125. Кажи, брате! Да не је умръла? (Говори, брате! Умерла?). Р. 156. Тъ си помислили малко и питали ся какъ да направитъ: да ги прiemать ли, или не? Х. I, 118. Дали има или не у един пръстъ много варъ, това лесно не може да ся познае. Л. Д. 1872 р. 236. Да разглядатъ дали садять селяните бърбой? иб. 1874 р. 206. Единъ край ще земе (тази работа), но да ли ще можеше да са нарече добъръ или лошавъ, Господъ знаеше. иб. 1875 р. 149. Комаря имаше много, тъй щото азъ мыляхъ вече да ли да угаси свѣща? иб. 143. Нѣщо ми си чуй Въвъ пусти усой, Дали ягне блѣе (нане) Или мома пѣе, Или кавалъ свири? иб. 1876 р. 153. (И не знае клето), Кому да са скрди, Дали на честъта си Иль на хора твърди. иб. 156.

2) **условный союзъ если:** Ако да кѣ фатитъ проклета-на зима, Та и даль си имамъ бѣли-онъ апанджакъ. Кѣ ми те покріамъ, кѣ ми те завіамъ. М. 452. Нѣ отгдѣ то българско ими Бѣлъградъ на Възпора? дали не е устало еще отъ старо врѣмя? Гп. 202. **Даль дека—ель дека выражаетъ разъединительную конструкцію вопроса съ виновативнымъ отпѣнкомъ:** потому ли—потому ли? Що је скъпа мома цѣрноока? Даль дека је мощнѣ цѣрноока? Ель дека је отъ богата кѫща? Ель дека је отъ мнозина брака? Ель дека је отъ голема рода? М. 619.

Дане 1) вопр. союзъ не—ли: Три пѫти сумъ, браче, повѣрнена Отъ онаа цѣрна Арапина, Дан' сѣ чинить до четири пѫти. М. 173. Питайте сѣ, разпитайте сѣ, Да не сте нещо роднина? иб. 205. Оно си има момче по чуждина, Тамо седи кираджіа чека, Да не книга одъ него найди? иб. 314. И му туріе руйно-но вино, Дан' с' опіянитъ, да не заспіетъ, Пакъ нематъ лудо да ми заспіетъ. иб. 370. Той го пыта: да не е отдалечь дошъль?—„Отдалечь съмъ.“ Л. Д. 1873 р. 200.

2) **чтобы не:** Дан' те догледатъ сѫнце а майка, Дан' те посвѣршишь за фено сѫнце. М. 16. „Да ме земишь мой вуйко Янкула!“—„Ясь те земамъ Секула Детенце, Дан' ми кренишъ голема страмота!“ иб. 60. Удри, браче, колку ти је драго, Сѫде гледай съ душа да г' оставилъ Дан' му скършишъ, браче, некоа коска. иб. 173. Море лудо, кутро младо! Позапри си бѣрза коня, Дан' ме згазишъ, дан' ме сломишъ. иб. 417. Воденчарь-ть, като чу това, пребѣрза, Да нь му каззвать лудъ, магаре-то отвѣрза. Сб. 111. 3) что не! Да не е крила шарите си! З. 259. Калугеринъ има само двѣ рѣце: съ една благославя, а съ друга зема.. Ако да би ималъ третя рѣка, то съ нея би дававъ.. Да не го е направилъ господъ само съ двѣ рѣце! иб. 275. 4) **дане—дане не, да не:** Дан' фатишъ 'оро наколу, Дан' пущишъ сая до земи, Дан' кренишъ превезъ отъ очи, Дан' (чтобы не) те дogle'атъ вуйко